

Impressie bijeenkomst 'De kinderen van juf Kiet'

8 maart 2017

Jubileum

In 2017 bestaat Sardes 25 jaar. Om dit jubileum te vieren organiseert Sardes een jaar lang inspirerende bijeenkomsten. Woensdag 8 maart gingen we in gesprek over goed onderwijs voor vluchtelingenkinderen van 2 tot 12 jaar. Centraal stond de veelbesproken film 'De kinderen van juf Kiet'. De film is in drie delen getoond; na ieder deel was er ruimte voor uitwisseling.

De filmmakers

'De kinderen van juf Kiet' is zeer enthousiast ontvangen door filmrecensenten en trok volle zalen. Miriam van Oort (als impactproducer betrokken bij de film) was aanwezig om de totstandkoming van de film en de context toe te lichten. Welke keuzes zijn er in de montage gemaakt, en welke invloed heeft dat op wat je wel en niet terugziet in het lesgeven van juf Kiet? De filmmakers wilden een leerkracht basisonderwijs centraal stellen en kozen voor juf Kiet, omdat ze haar heel inspirerend vonden. De insteek was dus niet: vluchtelingenkinderen. Juf Kiet wilde meewerken met als wens dat de film het perspectief van de kinderen toont. Er is een jaar lang bij juf Kiet in de klas gefilmd (op kindhoogte).

LOWAN

Marieke Postma (LOWAN) en Bram Tuk (Pharos) waren als gastsprekers aanwezig. Marieke Postma vertelde na het eerste fragment over haar werk bij LOWAN en hoe zij als directeur van een nieuwkomersschool iedere dag nog leert. 'Vanochtend brachten de leerlingen bloemen voor ons mee, ter gelegenheid van Internationale Vrouwendag. Een traditie die ik nog niet kende'. Marieke vroeg de zaal: **wat viel jou op in de film?**

'De betrokkenheid van Kiet, die de kinderen structuur biedt' werd genoemd. Ook zagen we aandachtspunten zoals: ruimte bieden voor de kinderen, inzet van de moedertaal en differentiatie in lesgeven en lesaanbod.

Pharos

Bram Tuk (Pharos) sprak over zijn werk en jarenlange inzet voor het welzijn van vluchtelingen. Hij ging verder in op het onderwerp taal en besprak met ons 'wat hebben deze kinderen nodig?'. Uit de verscheidenheid van antwoorden op deze vraag, zowel plenair als van de individuele ingevulde post-its, is een gezamenlijke visie te destilleren:

Sociale veiligheid is een basisvoorwaarde voor kinderen om te kunnen leren, voor nieuwkomers geldt dat des te meer. Rust, begrip en erkenning van gevoel en veel individuele aandacht zijn belangrijk.

Een leerkracht of pedagogisch medewerker met groot empathisch vermogen en open blik is onmisbaar. Ook is extra ondersteuning bij sociaal-emotionele vaardigheden van nieuwkomers nodig.

Geef ook ruimte voor de eigen taal. Dit kan veiligheid bieden aan kinderen. Wanneer kinderen net in Nederland zijn, hebben zij hun eigen taal nodig om zich (emotioneel) te kunnen uiten. Hoe geef je hier de ruimte voor? Wat is er dan nodig? Een tolk kan hulp bieden, maar heeft als nadeel dat hij/zij de afstand tussen kind en leerkracht of pedagogisch medewerker vergroot. Een ander idee is de inzet van pictogrammen, weerkaarten en fotokaarten om emoties te benoemen en bespreekbaar te maken.

Een belangrijk onderdeel van sociale veiligheid is het bieden van structuur. Rust, regelmaat en consequente communicatie biedt kinderen houvast. Vluchtelingenkinderen hebben meer uitleg, tijd en ondersteuning nodig om op school mee te komen met leeftijdgenootjes. Geschoolde leerkrachten en materiaal dat specifiek ontwikkeld is voor vluchtelingenkinderen dragen hier aan bij.

Voor kinderen is het meedraaien in een schoolse situatie op zichzelf al helend, zo kwam naar voren. Verbondenheid met ouders en de omgeving is nodig. Vertrouwen moet groeien en kinderen hebben baat bij cognitieve uitdaging door leerkrachten of pedagogisch medewerkers.

Wat neemt u mee van deze middag?

Als afsluiting vroegen we aan de deelnemers om op te schrijven wat ze meenemen van de middag. Uit de antwoorden maken we op dat er veel betrokkenheid is bij het thema. De deelnemers herkennen elementen van de film in hun werk. Iemand schreef: *“Een inspirerend beeld van onderwijs in de basisschool met nieuwkomers”*.

Rust, structuur en persoonlijke aandacht zijn de elementen die indruk maken: *“De structuur die Kiet biedt, past bij mijn eigen visie van werken en sterkt mij in mijn aanpak”* en *“Persoonlijke aandacht is zo belangrijk voor kinderen”*. Ook de rol van de moedertaal, non-verbale communicatie en traumaverwerking zijn genoemd.

Ondersteuning van de kinderen en de leerkrachten of pedagogisch medewerkers zijn centrale thema's in de reacties: *“Het is erg belangrijk om te zorgen voor passend onderwijs voor vluchtelingenkinderen”*. Anderen schreven op dat zij meenemen van deze middag: *“De veelzijdigheid in het onderwijs aan deze kinderen. Er is niet een manier of methode. Daarnaast blijven het gewoon kinderen met elk hun eigen karakter en gedrag”* en *“Ga uit van het kind en probeer daar bij aan te sluiten”*. Meer ondersteuning en reflectie voor leerkrachten en pedagogisch medewerkers is een wens die centraal staat: *“Het zou super zijn om de film samen met het team te kijken en een studiedag over dit thema te volgen”* en *“We moeten echt vaker dit soort bijeenkomsten hebben voor*

reflectie en uitwisseling. Deze doelgroep heeft het nodig dat hun pedagogisch medewerkers en leerkrachten veel kennis en ondersteuning hebben en krijgen”.

De bijeenkomst werd zeer gewaardeerd, maar uiteraard zijn er ook thema's blijven liggen. Aanwezigen vanuit de kinderopvang misten aandacht voor vluchtelingenkinderen in de leeftijd van nul tot vier jaar. Ook werden de regelgeving voor kinderen van nul tot vier jaar en de rol van ouders aangestipt als aandachtspunten.

Sardes is een onderzoeks- en adviesbureau dat de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren wil vergroten. Momenteel werkt Sardes samen met Sociaal Werk Nederland, het Nederlands Jeugdinstuut en Pharos aan een integraal ondersteuningsplan voor kinderopvang en gemeenten om een voorschools aanbod voor vluchtelingenpeuters te creëren. Hebt u vragen, mail naar vluchtelingenpeuters@sardes.nl.

Met speciale dank aan juf Kiet, de filmmakers, Miriam van Oort, Marieke Postma en Bram Tuk.